

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/67/2020
Identifikačné číslo spisu: 1217203801
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1217203801.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Segametal Engineering s.r.o., so sídlom Višňová 39, 900 45 Malinovo, IČO: 35 972 921, zastúpeného JUDr. Borisom Štanglovičom, so sídlom Jarmočná 2264/3, 927 01 Šaľa, advokátom, proti žalovanému EURO-ŠTUKONZ a.s., so sídlom Podunajská 23, 821 06 Bratislava, IČO: 35 972 297, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, v mene ktorej koná ako konateľ a advokát, JUDr. Martin Cimrák, o zaplatenie 690.139,66 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II, pod sp. zn. 51Cb/13/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. februára 2020, č. k. 2Cob/106/2019 - 732, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 28. septembra 2018, č. k. 51Cb/13/2017-616, v znení opravného uznesenia zo dňa 28. septembra 2018, č. k. 51Cb/13/2017-626, výrokom I. konanie v časti o zaplatenie 87.615,82 Eur s príslušenstvom zastavil, výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 48.889,55 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,75 % ročne zo sumy 288.889,55 Eur od 28.02.2013 do 30.04.2013, zo sumy 168.889,55 Eur od 01.05.2013 do 04.06.2013, zo sumy 48.889,55 Eur od 05.06.2013 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III. vo zvyšku žalobcu zamietol a výrokom IV. žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85,8 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť 690.139,66 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Svoj nárok žalobca odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril Zmluvu o dielo č. 802/2012 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej žalobca vykonával pre žalovaného dielo „Intenzifikácia separovaného zberu vo Vranove nad Topľou - stavebná časť.“ Z dôvodu

dlhodobého neplnenia platobných povinností žalovaným žalobca od zmluvy podaním č. 05/11/2013, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 27.02.2013, odstúpil. Žalobca vykonal na diele práce v celkovej hodnote 586.674,57 Eur, ktoré boli počas trvania zmluvy žalovanému vyúčtované faktúrou č. 2012066. Nakoľko žalobca z dôvodov na strane žalovaného odstúpil od zmluvy, uplatnil si v konaní cenu diela v zmysle zmluvy, od ktorej sa odpočíta to, čo žalobca nevykonaním diela v plnom rozsahu ušetril. Zároveň s poukazom na skutočnosť, že priemerný zisk v oblasti stavebníctva predstavoval 20 % hodnoty zákazky, žalobca nevykonaním časti diela ušetril 80 % predpokladanej ceny diela. V zmysle uvedeného si žalobca v predmetnom konaní uplatnil nárok na cenu vykonaných prác vo výške 586.674,57 Eur a 20 % ceny nevykonanej časti diela vo výške 103.465,09 Eur.

3. Zo strany žalobcu v priebehu konania došlo k čiastočnému späťvzatiu, s ktorým žalovaný vyslovil súhlas. Súd prvej inštancie konanie preto konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 87.615,82 Eur s príslušenstvom zastavil. Zostávajúci predmet konania predstavoval zaplatenie istiny vo výške 602.523,84 Eur s príslušenstvom, pričom súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný iba v časti 48.889,55 Eur s príslušenstvom, vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

4. Súd prvej inštancie vyhodnotil odstúpenie od zmluvy žalobcom ako platné a urobené včas. Vzhľadom na to, že v konaní nebolo preukázané, že by bolo dielo, resp. jeho dokončená časť, ku dňu odstúpenia od zmluvy odovzdané, súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca mohol od zmluvy dňa 21.02.2013 platne odstúpiť. K námietke premlčania vznesenej žalovaným súd prvej inštancie uviedol, že nakoľko si žalobca uplatňuje nárok podľa ust. § 351 ods. 1 OBZ a odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovanému dňa 27.02.2013, premlčacia doba začala plynúť dňa 28.02.2013, pričom štvorročná premlčacia lehota uplynula dňa 28.02.2017. Keďže žaloba bola doručená súdu prvej inštancie dňa 27.02.2017, súd prvej inštancie skonštatoval, že k premlčaniu nedošlo.

5. Ako dôvodnú posúdil súd prvej inštancie kompenzačnú námietku žalovaného, pretože žalovaný v priebehu konania riadne preukázal existenciu pohľadávok spôsobilých na započítanie, ktoré žalovaný získal na základe zmlúv o postúpení pohľadávok uzavretých medzi žalovaným a spoločnosťou TRIPLE s.r.o., konkrétne sa jednalo o pohľadávky vo výške 86.010,- Eur, 54.400,- Eur, 54.840,- Eur, 120.000,- Eur a 120.000,- Eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že došlo k zániku záväzku vo výške 450.169,20 Eur, a to vzájomným započítaním pohľadávok žalobcu a žalovaného, a to v sume 87.020,32 Eur ku dňu 21.01.2013, v sume 67.102,40 Eur ku dňu 21.01.2013, v sume 56.046,48 Eur ku dňu 21.01.2013, v sume 120 000,- Eur ku dňu 30.04.2013 a v sume 120.000,- Eur ku dňu 04.06.2013, a žalobu v časti o zaplatenie 450.169,20 Eur zamietol.

6. Vo vzťahu k sume 48.889,55 Eur predstavujúcej hodnotu žalobcom vykonaných prác, ktorá po započítaní zostala neuhradená, súd prvej inštancie zdôraznil, že uvedená suma nemôže predstavovať zádržné, ktoré by si žalovaný bol oprávnený ponechať v zmysle zmluvy, nakoľko došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy so všetkými s tým spojenými účinkami, a preto žalovaný nemá právo uvedenú sumu zadržať (navyše za stavu, keď v konaní nebolo preukázané, že by si žalobca voči žalovanému uplatnil nároky z väd vzťahujúce sa k žalobcom vykonaným prácam na diele).

7. Žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 103.465,09 Eur s príslušenstvom predstavujúci 20 % ceny nevykonanej časti diela súd prvej inštancie vyhodnotil ako nepreukázaný (nebolo zrejmé, na akom právnom základe k výpočtu tejto sumy žalobca dospel), a preto žalobu v tejto časti zamietol. Na doplnenie súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ by uvedená suma mala predstavovať ušlý zisk, ktorého výšku žalobca stanovil pomocou „hrubej marže“ na 20 % z hodnoty nevykonaných prác, žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by na jeho strane došlo v súvislosti s predmetnou zmluvou k vzniku akejkoľvek škody, a to ani škody v podobe ušlého zisku

8. Súd prvej inštancie žalobcovi, vzhľadom na omeškanie žalovaného so zaplatením jeho nároku po odstúpení od zmluvy, priznal v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške. Dobu omeškania súd prvej inštancie určil v závislosti od doby, kedy došlo k postupnému zániku záväzku žalovaného započítaním jednotlivých (postúpených) pohľadávok žalovanému.

9. Na odvolanie žalobcu a odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 11. februára 2020, č. k. 2Cob/106/2019 - 732, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žalobu zamietol, výrok III. potvrdil a výrok IV. zmenil tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

10. Odvolací súd posúdil žalobcom podané odvolanie ako nedôvodné a odvolanie podané žalovaným ako dôvodné. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvej inštancie v tom, že pokiaľ ide o započítanie predmetnej pohľadávky v rozsahu 450.169,20 Eur vzájomným započítaním pohľadávok u žalobcu a žalovaného, a to v sume 87.020,32 Eur ku dňu 21.01.2013, v sume 67.102,40 Eur ku dňu 21.01.2013, v sume 56.046,48 Eur ku dňu 31.01.2013, v sume 120.000,- Eur ku dňu 30.04.2013 a v sume 120.000,- Eur ku dňu 04.06.2013, je dané započítanie platné, a preto súd prvej inštancie správne zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy vo výške 450.169,20 Eur.

11. Správnosť postupu súdu prvej inštancie odvolací súd skonštatoval, keď návrh na vykonanie dokazovania výsluchom bývalej konateľky žalobcu a súčasného konateľa žalobcu za účelom preukázania neexistencie povinnosti žalobcu plniť na základe faktúr vystavených spoločnosťou TRIPLE s.r.o., súd prvej inštancie nevykonával s poukazom na uplatnenie koncentračnej zásady, pretože žalobca uvedené návrhy neuplatnil včas. Svoj súhlas s názorom súdu prvej inštancie odvolací súd vyslovil aj v súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu, týkajúcou sa nepriznania ušlého zisku, keď žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by na jeho strane došlo v súvislosti s predmetnou zmluvou k vzniku akejkoľvek škody, a to ani škody v podobe ušlého zisku. Z uvedených dôvodov odvolací súd bol toho názoru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné v časti, týkajúcej sa výroku II., III. a IV.

12. K odvolaniu žalovaného odvolací súd zdôraznil, že ak už raz nárok vznikol počas platnosti zmluvy, ide o nárok zo zmluvy, a nie o nárok z odstúpenia. Samotné odstúpenie od zmluvy podľa odvolacieho súdu nepredstavuje prekonanie nároku žalobcu podstatnou skutočnosťou, pretože na vzťahy, ktoré vznikli pred sporným odstúpením od zmluvy, t. j. aj vo vzťahu k žalovanej faktúre, je potrebné nahliadať tak, že ide o záväzok, v tom čase vychádzajúci z platnej zmluvy, na ktorý nemá odstúpenie od zmluvy žiaden vplyv, pokiaľ nie je možná reštitúcia, teda práva a povinnosti, vyplývajúce z tohto záväzku žiadnym spôsobom nezanikli. Odvolací súd poukázal na ust. § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka a upriamil pozornosť na to, že medzi stranami nebolo sporné, že nárok žalobcu sa odvíja od faktúry č. 2012066, ktorej splatnosť nastala najneskôr 30.11.2012, a teda najneskôr 01.12.2012 si mohol uplatniť svoje právo na zaplatenie faktúry na súde. Premlčacia lehota teda uplynula dňa 01.12.2016, avšak žalobca si uplatnil žalobou zaplatenie predmetnej faktúry až dňa 27.02.2017, t. j. po uplynutí zákonnej premlčacej lehoty.

13. Odvolací súd poukázal na ust. § 392 ods. 1, § 394 ods. 1 Obchodného zákonníka a zhodne so žalovaným uviedol, že odstúpením od zmluvy nevznikol nový nárok v zmysle ust. § 351 Obchodného zákonníka. Odvolací súd zdôraznil, že v danom prípade nárok žalobcu vznikol, bol riadne vyfakturovaný, faktúra bola doručená žalovanému a bola pred odstúpením od zmluvy splatná. Žalobcovi nič nebránilo, aby si uplatnený nárok včas uplatnil na súde v zákonnej premlčacej lehote.

14. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že predmet diela nebol riadne odovzdaný, pretože dielo bolo pred odstúpením od zmluvy odovzdané investorovi a v čase doručenia odstúpenia bolo už v užívaní minimálne pol roka. Odvolací súd prihliadol na vyhlásenie žalovaného o tom, že dielo bolo riadne a včas vykonané, pričom termín odovzdania diela podľa zmluvy bol dohodnutý na 22.07.2012 a žalobca od zmluvy odstúpil dňa 27.02.2013. Okrem iného podľa odvolacieho súdu zo zmluvy nevyplýva, že podmienkou splnenia diela, resp. vykonania diela, je podpísanie konečného preberacieho protokolu. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že záväzok, vplývajúci zo zmluvy, t. j. vykonanie diela a zhotovenie predmetu diela, bol splnený ukončením a odovzdaním diela. Z

čoho vyplýva, že v čase doručenia odstúpenia bolo dielo dokončené, faktúra bola čiastočne uhradená prostredníctvom zápočtu, a teda záväzok zanikol, čo spôsobilo faktickú ako i právnu nemožnosť od zániknutej zmluvy odstúpiť.

15. V súvislosti s neuhradenou zostávajúcou časťou faktúry, odvolací súd uzavrel, že v tejto časti je pohľadávka žalobcu premlčaná. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd s poukazom na ust. § 388 C.s.p., v napadnutej časti výrok II. zmenil tak, že žalobu zamietol, vo zvyšnej časti rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne s poukazom na ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ C.s.p.).

17. Dovolateľ namietol, že odvolací súd dospel k odlišným skutkovým zisteniam a záverom v rozhodujúcej otázke premlčania žalovaného nároku, čím mu vznikla povinnosť zopakovať dokazovanie a nariadiť pojednávanie. Porušením uvedenej povinnosti došlo k porušeniu práv na strane žalobcu, a to vyjadriť sa, predniesť svoj návrh, vrátať záverečnej reči, a využiť prostriedky procesnej obrany.

18. Ďalej dovolateľ zdôraznil, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje riadne odôvodnenie, a teda nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Žalobca trvá na tom, že sa v konaní domáha vydania finančného ekvivalentu plnenia, ktoré poskytol žalovanému titulom zmluvy o dielo, od ktorej následne odstúpil, preto je predmetom konania uplatnenie práva na vrátenie plnenia v zmysle ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktoré vzniká odstúpením od zmluvy.

19. Rovnako podľa dovolateľa z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, v čom spočíva nesprávnosť právneho záveru súdu prvej inštancie a z akého dôvodu odvolací súd dospel k odlišnému právnomu posúdeniu veci.

20. Okrem dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p., dovolateľ namietol aj dovolacie dôvody podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/ c/ C.s.p., v súvislosti s otázkou platnosti odstúpenia od zmluvy žalobcom a otázkou začatia plynutia premlčacej doby na vrátenie plnenia podľa ust. § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka.

21. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril s tým, že nie je naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p., a dovolacie dôvody podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ C.s.p., sú neprípustné, resp. nie sú vymedzené v súlade so zákonom, na základe čoho by mal dovolací súd dovolanie žalobcu v súlade s ust. § 447 písm. f/ C.s.p., odmietnuť.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal žalobca zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

23. Podľa ust. § 427 ods. 1 prvá veta C.s.p., dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu (t. j. strane, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané - pozn. dovolacieho súdu) na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

24. Podľa ust. § 121 ods. 3 C.s.p., lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca.

25. Podľa ust. § 121 ods. 4 C.s.p. ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

26. Podľa ust. § 125 ods. 1 C.s.p., možno podanie urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

27. Podľa ust. § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z., o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronickeho podania alebo doručením elektronickeho podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1.

28. Podľa ust. § 5 ods. 8 zákona o e-Governmente, správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronickeho podania a rovnopisu odosielaného elektronickeho podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

29. Otázka posúdenia včasnosti podania dovolania patrí - tak ako aj posúdenie ostatných podmienok pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu - do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

30. Ako z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, dňom - v ktorom nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty na podanie dovolania - sa rozumie deň, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu doručené oprávnenej osobe (dovolateľovi). Posledný deň zákonom určenej dvojmesačnej lehoty sa svojim číselným označením zhoduje s dňom, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu doručené dovolateľovi.

31. Civilný sporový poriadok - na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 - viaže plynutie lehoty na podanie dovolania na okamih doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu (a nie na právoplatnosť rozhodnutia).

32. Ak bolo dovolanie podané po uplynutí zákonom určenej lehoty, predstavuje to zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania dovolacím súdom podľa ustanovenia § 447 písm. a/ C. s. p.

33. V rozhodovanej veci bol rozsudok odvolacieho súdu doručený právnenmu zástupcovi žalobcu v súlade s ust. § 110 ods. 1 prvá veta C. s. p. dňa 16. marca 2020, ako to vyplýva z doručky pripojenej na č. l. 747 spisu. Posledný deň lehoty na podanie dovolania pre žalobcu v predmetnom spore tak bol v súlade s ust. § 427 ods. 1 C.s.p., v spojení s ust. § 121 ods. 3, 4 C.s.p., deň 18. máj 2020, ako najbližší pracovný deň, ktorým bol pondelok, pretože 16. máj 2020 pripadol na sobotu.

34. Žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu však podal dovolanie elektronicke až dňa 18. júna 2020 o 20:30 hod., ako to vyplýva z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 794 spisu), ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 19. júna 2020 o 00:36 hod., ktorá skutočnosť vyplýva z doručky o elektronicke podaní (č. l. 795 spisu).

35. Elektronicke podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa ust. § 5 ods. 8 zákona o e-Governmente.

36. Na základe uvedeného preto dovolací súd konštatuje, že žalobca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie dovolania.

37. Najvyšší súd z tohto dôvodu dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 447 písm. a/ C.s.p., ako oneskorene podané.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.